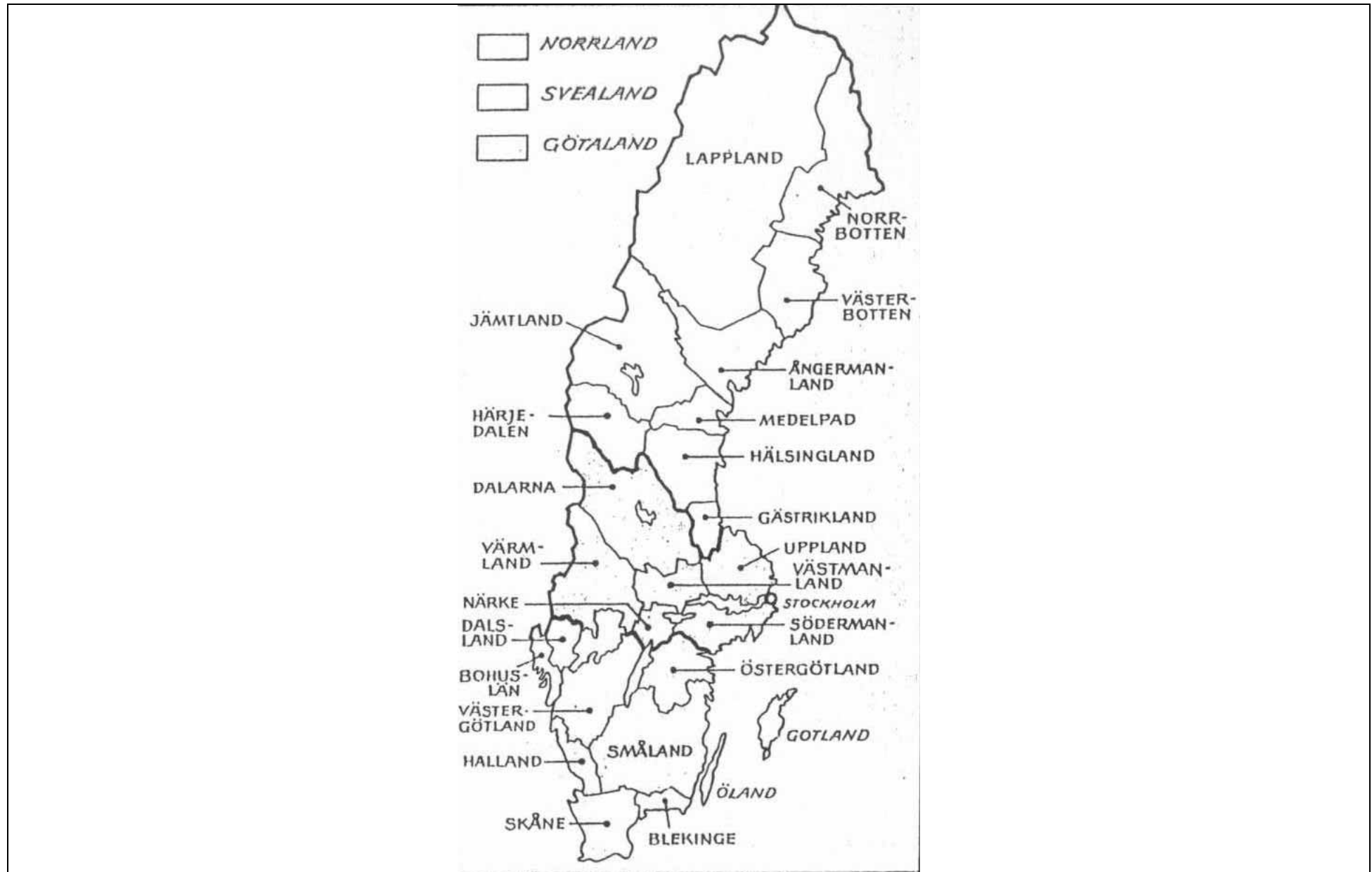

Svenska landskap (DuMont-Kunst-Reiseführer)

Svenska grafonemiska regler: vokaler / självljud

bokstav	ljud	villkor	exempel
a	â: â: a a	betonad öppen stavelse (lång) betonad slutad stavelse (lång) betonad slutad stavelse (kort) obetonad stavelse (kort)	Uppsala, Skara, bada ; undantag: hade Arlanda, Karlstad, dag, mat, japanska Alvesta, Kalmar, dagg, kall, varm, Malmö Uppsala, vara, bada
o	o o: u u:	oregelbundet oregelbundet oregelbundet oregelbundet	Stockholm, Norrland, Gotland, Oskarshamn Bohuslän, moln Norden, Oslo Karlskrona, Mora, Storsjön, Örebro, bo
u	ū: ū: ǔ ǔ	betonad öppen stavelse (lång) betonad slutad stavelse (lång) betonad slutad stavelse (kort) obetonad stavelse (kort)	Huseby, Umeå, Luleå, Funäsdalen, du hus, kul Lund, Sundsvall, Uddevalla, Östersund, hund Falun
y	y: y		Huseby, Nyköping, Ystad Strömbergshyttan, Visby, Ytterby
å	o: o		Umeå, Luleå, Skåne, Småland, Västerås, Åre Ållerviken, Ånnaboda, Åttingsberg

Svenska grafonemiska regler: konsonanter / medljud

bokstav	ljud	villkor	exempel
g	g j	före a, o, u, å och konsonant före e, i, y, ä, ö	Glimmingehus, Granhult, Gårdstånga, gata Gesundaberget, Gällivare, Gävle, Göteborg
k	k ich	före a, o, u, å och konsonant före e, i, y, ä, ö	Kalmar, Karlstad, Kristianstad Köpenhamn, Linköping; undantag: Kiruna kö [kö], kön [chön], kör [kör], köra [chöra]
s	s	alltid	Sundsvall, Huseby, Gesundaberget, Visby
sj	š	alltid	Sjuhult, Självared, Storsjön, Växjö
sk	sk š	före a, o, u, å och konsonant före e, i, y, ä, ö	Skara, Skrea, Skåne; undantag: människa Skir, Skövde, Örnsköldsvik
stj	š	alltid	Kristianstad, Stjärnsund, Stjärntorp, Stjärnvik, Stjärnö, Stjärtnäs
sion tion	šu:n	alltid	division, version station, delegation
j	j	alltid, även i främmande ord	jazz, jeep, jobb
gj, hj, lj	j	alltid	Gjordsbol, Hjortsberga, Ljungby, Ljusdal
r	r, я	tungspets-r eller tungrots-r	

Regional fonetik (Bergman, Swedish language, 104, 108)

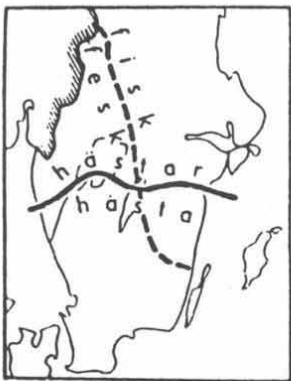

Fig. 15. The boundaries between the plurals hästar and hästa (with loss of -r) and the pronunciations fisk and fesk

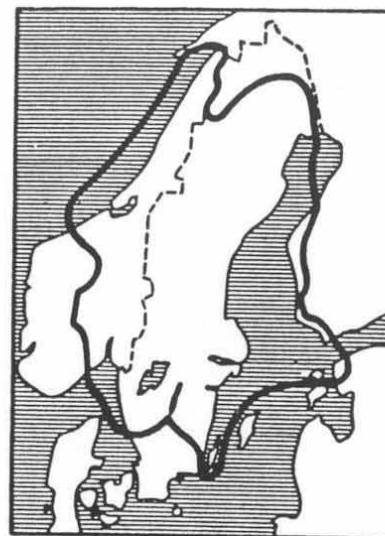

Fig. 17. Map of the area in which the "thick" l appears

Fig. 18. Map showing (continuous line) the boundary between tongue-tip r (in the north) and the uvular r (in the south), (dotted line) the northern boundary of -n as preserved in weakly stressed syllables, e.g., solen, husen

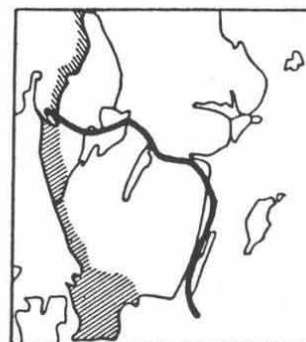

Fig. 19. Map showing the boundary between loss of final -t in substantive of the type huset (in the north) and retention of the -t (in the south); the area where k, p, t are voiced to g, b, d (the shaded portion)

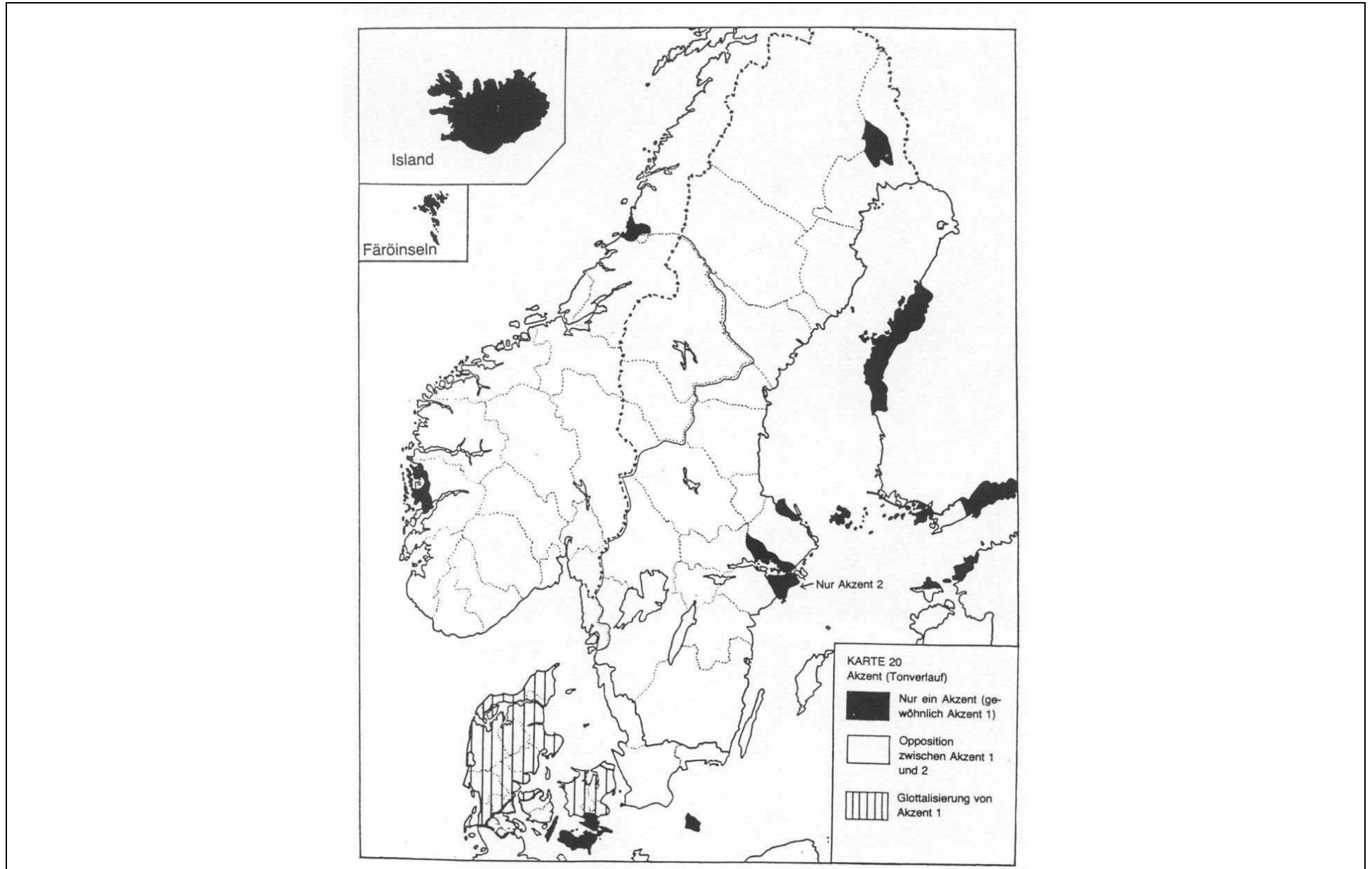
Alphabetphonetisierung 1

Graphie	deutsch	englisch	schwedisch	französisch	italienisch	spanisch
a	a:	eĩ	a:	a	a	a
b	be:	bi:	be:	be	bi	be (larga)
c	tse:	si:	se:	se	tši	θe
(ch)	--	--	--	--	--	tše
d	de:	di:	de:	de	di	de
e	e:	i:	e:	e	e	e
f	ɛf	ɛf	ɛf	ɛf	ɛffe	e fe
g	ge:	dži:	ge:	že	dži	xe
h	ha:	eĩtš	ho:	aš <hache>	akka <acca>	atše <hache>
i	i:	aĩ	i:	i	i	i
j	jot, je:	džeĩ	ji:	ži	i lungo/a	xota
k	ka:	keĩ	ko:	ka	(kappa)	ka
l	ɛl	ɛl	ɛl	ɛl	ɛlle	ele
(ll)	--	--	--	--	--	e'l'e, eje
m	ɛm	ɛm	ɛm	ɛm	ɛmme	eme
n	ɛn	ɛn	ɛn	ɛn	ɛnne	ene
(ñ)	--	--	--	--	--	eñe

Alphabetphonetisierung 2

Graphie	deutsch	englisch	schwedisch	französisch	italienisch	spanisch
o	o:	ou	u:	o	o	o
p	pe:, pi:	pi:	pe:	pe	pi	pe
q	ku:, kwe:	kju:	kū:	ky	ku	ku
r	ɛr	ая	æɾ	ɛ:r	erre	ere
s	ɛs	ɛs	ɛs	ɛs	esse	ese
t	te:	ti:	te:	te	ti	te
u	u:	ju:	ū:	y	u	u
v	faũ	vi:	ve:	ve	vi, vu	be,uβe <uve>
w	ve:	dābl ju:	(dübbel ve:)	dublè ve	(vi doppio)	doβle βe
x	iks	ɛks	ɛks	iks	(iks)	‘ekis <equis>
y	ypsilon	waĩ	ÿ:	i’græk <grec>	(‘iphsilon)	i γrīeya, je
z	tsɛt	zɛd, zi:	sɛ:ta	zɛd	dzɛ:ta	θɛda
(å)	--	--	o:	--	--	--
(ä)	--	--	æ:	--	--	--
(ö)	--	--	ø:	--	--	--
Artikel	das	the	det	le	il/la	la

Akcent (Haugen, Skandinavische Sprachen, 1984: 355)

svenska deklinationer	<u>obestämd form</u> <u>singular</u>	<u>bestämd form</u> <u>singular</u>	<u>obestämd form</u> <u>plural</u>	<u>bestämd form</u> <u>plural</u>
1:a n -genus på -a	en flicka en ros	flickan rosen	flickor rosor	flickorna rosorna
2:a n -genus (ofta svenska ord)	en skog en tidning en pojke	skogen tidningen pojken	skogar tidningar pojkar	skogarna tidningarna pojkar
3:e n -genus (ofta främmande ord)	en sak en bok en station	saken boken stationen	saker böcker stationer	sakerna böckerna stationerna
3:e t -genus	ett museum	museet	museer	museerna
4:e n -genus	en sko	skon	skor	skorna
5:e t -genus på vokal	ett bi ett hjärta ett tema ett öga	biet hjärtat temat ögat	bin hjärtan teman ögon	bina hjärtana temana ögonen
6:e t -genus kons.	ett barn	barnet	barn	barnen
6:e n -genus	en studerande en lärare	studeranden läraren	studerande lärare	studerandena lärarna

Svenska deklinationsklass- och genusregler

-a-n	pl -or-na	flicka; Undantag: dilemma-t, komma-t, schema-t, tema-t Undantag: hjärta-t, öga-t, öra-t, det Afrika, det a Undantag i plural: hjärta-n-a, ögon-en, öron-en	
-ad-en	pl -er-na	saknad	
-ande-n	pl --;-na	Personer: studerande; ande; Saker: -ande-t	dt. -ender
-age-n	pl -r-na	etage; häufiger -age-t	dt. -age
-are-n	pl --;-rna	föreläsare; Undantag: altare-t, ankare-t	dt. -er
-else-n	pl -r-na	förberedelse	
-ing-en	pl -ar-na	föreläsning; Undantag: ting-et	dt. -ung
-i-n	pl -er-na	teori Undantag: -eri-et, bi-et, apriori-t, gummi-t, parti-et Undantag i plural: bi-n-a, gummi-n-a	dt. -ie
-lek-en	pl -ar-na	storlek	
-ik-en	pl -er-na	fabrik, informatik, spik, tallrik; Undantag: fik-et Undantag i plural: spik-ar, tallrik-ar	dt. -ik
-dom-en	pl -ar-na	egendom	dt. -tum
-ism-en	pl -er-na	realism	dt. -ismus
-ion-en	pl -er-na	nation	dt. -ion
-skap-en	pl -er-na	Egenskaper, abstrakta: egenskap, kunskap, vetenskap	dt. -schaft
-et-en	pl -er-na	aktivitet, budget, get Undantag: universitet-et (pl --en), det-et	dt. -tät
-het-en	pl -er-na	hastighet	dt. -heit
-age-t	pl --;-n	emballage, reportage; sällan: -age-n	dt. -age
-a ende-t	pl -n-a	Saker: beteende, förhållande, påstående Personer: -ande-n (resande)	
-else-t	pl -r-na	sällan: fängelse	
-e ori-et	pl -er-na	bageri, konditori; aber: teori-n	dt. -e orei
-Con-et	pl --;-en	plommon, lejon, fordon	
-skap-et	pl --;-en	Kollektiva: landskap, mannskap, redskap, sällskap	dt. -schaft
-um -et	pl -er-na	museum	dt. -um
osv.osv.			

svenska pronomen	personalpronomen nominativ	personalpronomen dativ / akkusativ	possessivpronomen
1:a person sing. 2:a person sing. 3:e person sing. n-genus levande mask. levande fem. allmän	jag du han hon den	mig [mɛj] dig [dɛj] honom henne den	min, mitt, mina din, ditt, dina hans hennes dess
t-genus 1:a person plur. 2:a person plur. 3:e person plur.	det vi ni de [dom]	det oss er dem [dom]	dess vår, vårt, våra er, ert, era deras
reflexiv (subjekt ägare) reciprok		sig varandra	sin, sitt, sina

Obs.: **Hon ser sin** pojkvän: **sin** egen pojkvän   (reflexiv: subjekt är ägare)
Hon ser hennes pojkvän: **någon** annan tjejs pojkvän

svenska konjugationer	<u>infinitiv</u>	presens	<u>imperfekt</u>	<u>supinum</u>	particip perfekt	imperativ
1:a 90% types/lexikon 50% tokens/text	hälsa	hälsar	hälsade	hälsat	hälsad, -at, -ade	hälsa
2:a mjuk	böja	böjer	böjde	böjt	böjd, -t, -da	böj
2:a hård	köpa	köper	köpte	köpt	köpt, -t, -ta	köp
2:a oregelbundet rückumlaut	sälja	säljer	sålde	sålt	såld, -t, -da	sälj
3:e regelbundet	nå	når	nådde	nått	nådd, -tt, -dda	nå
3:e oregelbundet eller 4:e	be ge (< giva)	ber ger	båd gav	bett givit	bedd, -tt, -dda given, -et, -vna	be ge
4:e	hålla springa	håller springer	höll sprang	hållit sprungit	hållen, -et, -lna	håll spring
2 4 2 blandat 2 2 1 2 2&4 1 1 4 4 4 4 1&4	dyka heta veta ta (< taga) ligga	dyker heter vet tar ligger	dök hette visste tog låg	dykt hetat vetat tagit legat	tagen, -et, -gna	dyk het vet ta ligg

svenska verbformer	aktiv	passiv på –s	passiv med bli (engelsk ordföljd)
presens	jag kallar	jag kallas	jag blir kallad
futur	jag ska kalla jag kommer att kalla	jag ska kallas jag kommer att kallas	jag ska bli kallad jag kommer att bli kallad
imperfekt	jag kallade	jag kallades	jag blev kallad
perfekt	jag har kallat	jag har kallats	jag har blivit kallad
pluskvamperfekt	jag hade kallat	jag hade kallats	jag hade blivit kallad
kond presens	jag skulle kalla	jag skulle kallas	jag skulle bli kallad
kond. perfekt	jag skulle ha kallat	jag skulle ha kallats	jag skulle ha blivit kallad
infinitiv presens	kalla	kallas	bli kallad
infinitiv futur	komma att / skola kalla	komma att / skola kallas	komma att / sk. bli kallad
infinitiv perfekt	ha kallat	ha kallats	ha blivit kallad
imperativ	kalla		bli kallad
particip presens	kallande		
particip perfekt			kallad, -at, -ade
supinum	kallat		

Analytische und periphrastische Verbformen

deutsch	englisch	schwedisch	französisch	italienisch	spanisch
Vorgangspassiv werden + PPP	to be (being) + PPP	bli + PPP; Infinitiv + s	être + PPP	essere + PPP; venire + PPP	ser + PPP
Agens: von	by	av	par	da	por, de
Ersatz: man	one/you + Akt.	man + Aktiv	on/se + Aktiv	si + Aktiv	se + Aktiv
Zustandspassiv sein + PPP	to be + PPP	vara + PPP	être + PPP de	essere + PPP	estar + PPP
gerade eben getan haben	to have just done	ha just gjort	venir de faire	avere appena fatto	acabar de hacer
dabei sein; gerade tun	to be doing	hålla på med att göra	être en train de faire	stare facendo; stare a fare	estar haciendo
im Begriff sein (Beginn)	to be about to do	stå i begrepp att göra	être sur le point de faire	accingersi a fare e sul punto di	estar a punto de, estar para hacer
nahe Zukunft: gleich tun	to be going to do	komma att göra	aller faire	stare per fare	ir a hacer
Futur: werden + Inf.	will + Inf.	ska(II) + Inf.	Inf. + ai, as, a, ons, ez, ont	Inf. + ò, ai, à, emo, ete, anno	Inf. + é, ás, á, emos, éis, án

Svenska räkneord

kardinaltal			ordinaltal		
en, ett	elva	tio	första	elfte	tionde
två	tolv	tjugo	andra	tolfte	tjugonde
tre	tretton	trettio	tredje	trettonde	trettionde
fyra	fjorton	fyr tio [ö]	fjärde	fjortonde	fyrtionde [ö]
fem	femton	femtio	femte	femtonde	femtionde
sex	sexton	sextio	sjätte	sextonde	sextionde
sju	sjutton	sjuttio	sjunde	sjuttonde	sjuttionde
åtta	arton	åttio	åttonde	artonde	åttionde
nio	nitton	nittio	nionde	nittonde	nittionde
tio	tjugo	hundra	tionde	tjugonde	hundra de
noll	(en/ett) hundra	(ett) tusen	tjugo första	hundra de	tusen de
tjugoett	hundra ett	tvåusen	tjugo andra	hundra första	tvåusen de
tjugotvå	tvåhundra	en miljon	trettio första	tvåhundra de	miljon de
trettioett	trehundra	två miljoner		trehundra de	två miljon de

Det svenska adjektivets flexion

Stark / obestämd / indeterminerad adjektivflexion

en stor bil

ett stort bord

stora bilar

stora bord

Svag / bestämd / determinerad adjektivflexion

den stora bilen

det stora bordet

de [dom] stora bilarna

de stora borden

mask sing ofta –e: den store mannen

min fars stora bil

min fars stora bord

min stora bil

mitt stora bord

[tysk sing.: stark efter possessivpronomen: *ein großes Auto* vs. *mein großes Auto* vs. *das große Auto*]

[tysk plur.: svag efter possessivpronomen: *große Autos* vs. *meine großen Autos* vs. *die großen Autos*]

tumregel: bestämd form singular = plural

Predikativa adjektiv: kongruent med subjekt i genus och numerus

Bilen är stor.

Bordet är stort.

Bilarna är stora.

Borden är stora.

[I tyska språket har det predikativa adjektivet bara en enda form: *groß*]

så / lika stor som 'so groß wie'

Particip presens: oböjlig

lyftande, säljande, köpande, syende, bärande

Particip perfekt

lyftad, lyftat, lyftade; såld, sålt, sålda; köpt, köpt, köpta; sydd, sytt, sydda; buren, buret, burna

Obs.: Jag blev buren. Barnet blev buret. Vi blev burna. Jag har burit.

Undantag

egen, eget, egna har ingen svag form i singularis: min egen bil

galen, gallet, galna

gammal, gammalt, gamla

liten, litet, lilla (bestämd singular), små (plural)

ny, nytt, nya

röd, rött, röda

vacker, vackert, vackra

gångse, extra, äkta, nutida, stilla, bra, fjärran, gratis, utrikes, stackars etc. är oböjliga

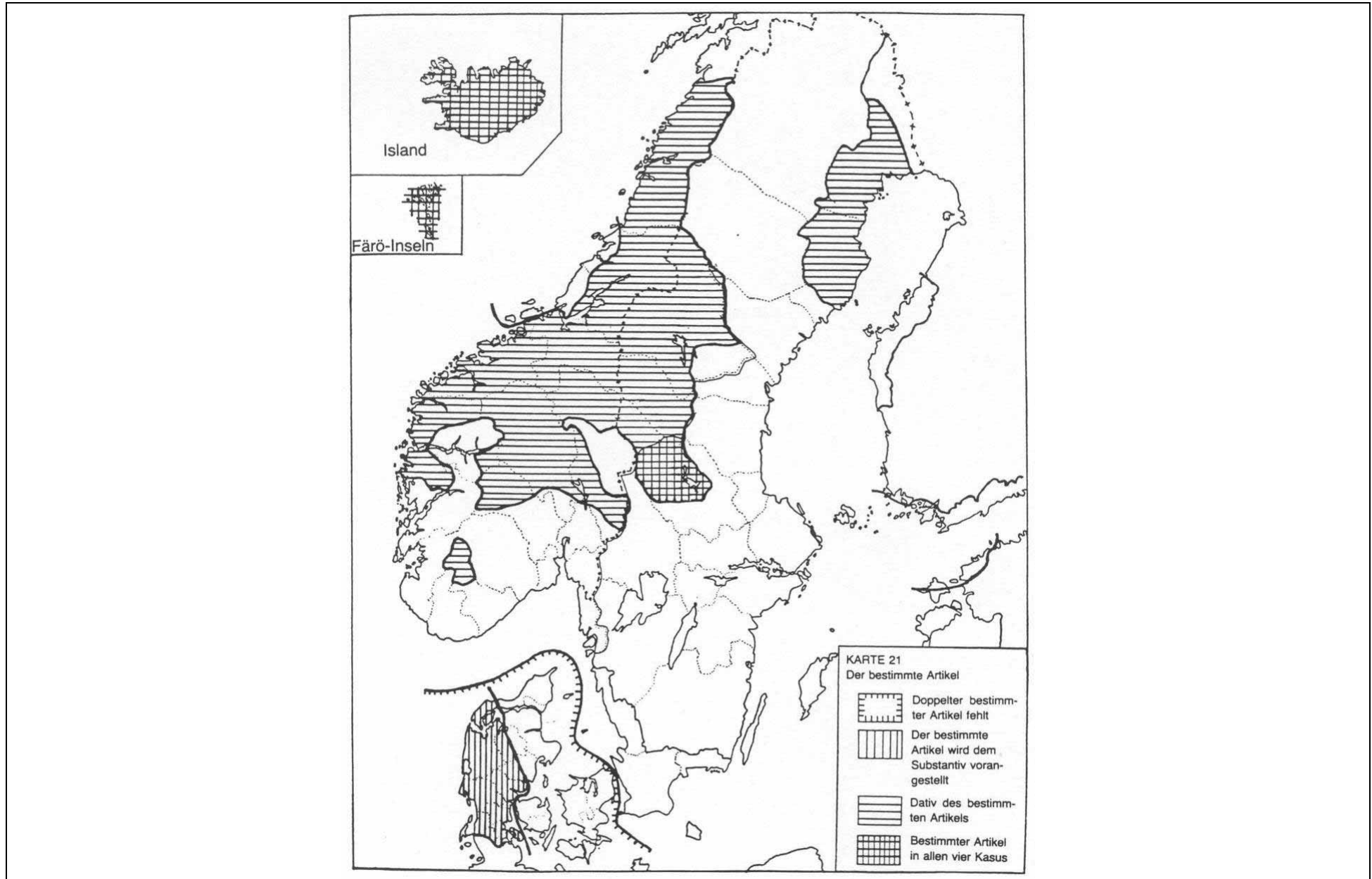
Fristående artikel saknas

Atlantiska Oceanen, Gamla Sta(de)n, Röda Korset, svenska språket, förra året, andra kapitlet;

efter: hela, samma: t.ex. hela året; etc.

Beständ artikel (Haugen, Skandinavische Sprachen, 1984: 371)

Det svenska adjektivets gradation

Komparativ (den syntetiska formen är oböjlig)

ny**are**, vackr**are**, billig**are**; mera kritisk / kritisk**t** / kritiska**a** än 'als'

Superlativ

vackr**ast** 'am schön**sten**', den vackr**aste**, det vackr**aste**, de vackr**aste**
mest kritisk**(t)**, den / det / de mest kritiska

Oregelbunden gradation

lång	läng re	läng st , läng sta (m.sg. läng ste)	på samma sätt: låg, trång
ung	yng re	yng st , yng sta (m.sg. yng ste)	på samma sätt: tung
stor	stör re	stör st , stör sta (m.sg. stör ste)	på samma sätt: grov
liten	mind re	min st , min sta (m.sg. min ste)	
mycken	mer(a)	mest, mest a	
många	fler(a)	flest, flest a	
bra / god	bätt re	bäst, bäst a (m.sg. bäst e)	
dålig	säm re	säm st , säm sta (m.sg. säm ste)	
ond	vär re	vär st , vär sta (m.sg. vär ste)	
gammal	äld re	äld st , äld sta (m.sg. äld ste)	

Svensk syntax: skillnader emot tysk syntax

1) Genitive

- **s**-Genitive werden vorangestellt: **min fars stora** bord
- Genitive werden häufig durch **Präpositionalausdrücke** ersetzt:
färgen **på** bilen, ansiktet **på** vittergubben
författaren **till** en bok
i början **av** juli

2) Bei Adverbialien gilt: Zeit vor Ort:

Den man jag sett i går på gatan.

3) Satzstellung im Nebensatz:

- Verb steht an derselben Stelle wie im Hauptsatz (englisch), nicht am Satzende (deutsch)
- Adverbien / Partikel stehen auch in zusammengesetzten Zeiten vor dem konjugierten Verb

Det var förstås därför han inte ropade.

Om man inte har något huvud, kan man ju inte ropa.

Nu gällde det att inte visa sig rädd.

Hon låtsades som om hon inte såg gubben.

vs. Han ropade inte.

vs. Man har inte något huvud.

vs. Hon visade sig inte rädd.

vs. Hon såg gubben inte.

Svensk syntax: inledande ord till bisatser

1) Biordnande konjunktioner (subjunktioner)

modal: (däri)genom **att**, på så sätt **att**, allteftersom, såvitt **som**, i vad mån

temporal: **när** 'als' [auch 'wann' interrog.],

medan, innan, så snart **som**, sedan, eftersom, efter **att** + inf.

kausal: därför **att**, (i synnerhet) **då** 'da, weil' [auch 'da, dann' adv.], emedan

adversativ: medan, även **om**, **om** än

final: för **att** + inf. 'um zu'

konditional: **om** 'wenn, falls' [auch 'über' prep., 'ob' konj.], i fall

konsekutiv: så **att**

konzessiv: fast(än), (i) trots **att**, ehuru

faktitiv: **att** 'dass' [auch 'zu' beim Infinitiv]

2) Relativa och interrogativa

relativpronomen: **som** 'der, die, das' [auch 'wie, als'], vem, vems, vad, dess

lokal: var, vart, varifrån, hur långt

där 'wo' rel. [auch 'dort' adv.], **därifrån** 'woher' rel. [auch 'von dort' adv.]

modal: hur, varvid, varigenom

temporal: **när** 'wann' interrog., 'als' rel. [auch 'als' konj.], hur dags, hur länge

kausal: varför, **därför** 'warum' rel. [auch 'deshalb' adv.]

faktiv: **om** 'ob' [auch 'über' prep., 'wenn, falls' konj.]

Obs.: Jag vet inte, **var** du är.

Den affären, **där** du varit i går, ...

3) Korrelativa

såväl – som, både – och, inte bara – utan även, antingen – eller, varken – eller

nog – men, ju – dess/desto, så mycket – som

den ene – den andre, å ena/andra sidan, den förre – den senare, dels – dels

Förrådiska ord – false friends

wohnen	bo	bauen	bygga	Ferien	semester-n	Semester	termin-en
laufen	springa	springen	hoppa	Weile	stund-en	Stunde	timme-n
umarmen	krama	kramen, wühlen	rota	Wiese	äng-en	eng	trång
mahlen	mala	malen	måla	Straße (Stadt)	gata-n	Gasse	gränd-en
				Straße (Land)	väg-en	(Fuß-)Weg, Steig	stig-en
				Bettdecke	bädd-en	Bett	säng-en
				Leute	folk-et	Volk	nation-en
				Glückwunsch	grattis	gratis	gratis
				Hof	gård-en	Garten	trädgård-en
				Mantel	kappa-n	Kappe, Mütze	mössa-n
				Foto	kort-et	(Land-)Karte	karta-n
				Topf, Gefäß	kärl-et	Kerl	karl-en
				Diner	middag-en	Mittagessen	lunch-en
				Schlange	orm-en	Wurm	mask-en
schnell	fort	fort, weg	bort	Reihe	rad-en	Rad	hjul-et
frei (Urlaub)	ledig	ledig	ogift	Reihenhaus	radhus-et	Rathaus	rådhus-et
bemerkenswert	merkvärdig	merkwürdig	konstig	Rüssel	snabel-n	Schnabel	näbb-en
angemessen	rimlig	rühmlich	berömlig, lovvärd	Hütte, Kate	torp-et	Dorf	by-n
nett	snäll	schnell	snabb, fort	Stockwerk	våning-en	Wohnung	lägenhet-en

etc.: Hemläxa!

Björnjägarna (ur Härjedalen; Palmenfelt, Ulf: Sagor från svenska landskap, 1988, p. 74)

verb substantiv personalpronomen adjektiv adverb; obs. tysk interpunktion

Tre gubbar hade hittat ett björnide. De ville undersöka, om det låg någon björn i det.

En av gubbarna kröp in, för att titta efter. Han skulle skrika, om björnen vaknade.

Ingenting hördes och ingenting hände. Gubbens fötter stack ut ur idet, men rörde sig inte.

Till slut tröttnade de andra två på att vänta, så de drog ut sin kamrat.

Då hade björnen bitit huvudet av honom.

– Det var förstås därför, han inte ropade, sade den ene av gubbarna.

Om man inte har något huvud, kan man ju inte ropa.

– Hur var det? Hade han något huvud, när han kröp in? sade den andre.

Ingen av dem kunde komma ihåg, om han hade haft något huvud eller ej.

De beslöt, att ta hem honom och fråga hans fru.

– Jag tror, att han hade huvud, sade hon. Jag vill minnas, att skägget guppade, när han åt knäckebröd.

De gick till prästen och frågade honom.

Prästen sade: – Den, som kryper in till björnen i idet, är antingen huvudlös eller förtjänar att bli det.

Björnide

Den heta mesen (ur Ångermanland; Palmenfelt, Ulf: Sagor från svenska landskap, 1988, p. 153-154)

verb substantiv personalpronomen adjektiv adverb; obs. tysk interpunktion

Förklaring

I norra Sverige brukade man under sommaren driva kor, får och getter till fäbodrar.

Det var betesmarker, som ibland låg flera mil från hemmet.

På fäbodarna bodde kvinnor ensamrna med djuren under sommarmånaderna.

Naturligtvis oroade sig kvinnorna på fäbodarna ibland för vilka objudna gäster, som skulle kunna komma dit.

Kanske satt de och tänkte på, vilka vapen de skulle kunna försvara sig med.

Den kokheta grytan, där vasslan kokades till mesost, skulle säkert vara effektiv.

Fäbod

Den heta mesen (ur Ångermanland; Palmenfelt, Ulf: Sagor från svenska landskap, 1988, p. 153-154)

Text

Det var en flicka, som satt och kokade mese på en avlägsen fäbodvall.

Som hon satt där och rörde i grytan, fick hon se en vittergubbe i dörröppningen.

Flickan hade nog hört talas om, att vittergubbar kunde komma fram till fäbodarna ibland, och hon hade också hört, vad de gjorde med fäbodjantorna.

Nu gällde det, att inte visa sig rädd.

Hon fortsatte, att röra i sin mesegryta, och låtsades, som om hon inte såg gubben.

Vittergubben satte sig på tröskeln och började vässa sin kniv på ett bryne, som han tog upp ur fickan.

När han hade hållit på en stund, sade han till flickan:

– Kom hit, får du känna, hur vass kniv jag har!

Då ropade flickan tillbaka: – Kom hit, får du känna, hur het mese jag kokar!

I detsamma fyllde hon slevan med kokande mese och slängde den i ansiktet på vittergubben.

Mesen var så het, att ögonen sprack på honom.

Vilt vrålade rusade han ut genom dörren och försvann i skogen.

De andra vittergubbarna, som hörde honom skrika, blev så rädda, att de skakade.

Den fäboden fick aldrig mera besök av vittror.

Lärobok

Svenska Institutet, Stockholm, www.si.se

Nyborg, Roger u. a.: Svenska utifrån. Lärobok i svenska. ISBN 91-520-0673-5

Byrman, Gunilla u. a.: Svenska utifrån. Schemagrammatik. ISBN 91-520-0522-4

Crozier, Alan u. a.: Svensk-engelsk & svensk-tysk ordlista. ISBN 91-520-0293-4

Hueber-Verlag Ismaning, www.hueber.de

Bernhardt, Therese: Schnellkurs Schwedisch; Kurzgrammatik Schwedisch

Eberan, Claudia: Javisst! / Jaså!

Grieger, Astrid: Wortschatz leicht und spielerisch

Ritte, Hans: Schwedisch Sprachkurs; Schwedische Grammatik

Klett-Verlag Stuttgart, www.klett.de

Paulsson, Margareta: Välkomna!

PONS Grammatik kurz & bündig Schwedisch; PONS Grammatik auf einen Blick Schwedisch

PONS Grundwortschatz Schwedisch; PONS mobil Wortschatztraining Schwedisch

PONS Powerkurs für Anfänger Schwedisch

PONS Softwarekurs für Anfänger Schwedisch (CD-ROM)

Langenscheidt-Verlag, www.langenscheidt.de

Langenscheidt Praktischer Sprachlehrgang Schwedisch

Langenscheidt Praktisches Lehrbuch Schwedisch

Ordbok

Langenscheidt Taschenwörterbuch Schwedisch

Langenscheidt Prisma Handwörterbuch Deutsch-Schwedisch, Schwedisch-Deutsch

Online-Wörterbuch: www.norstedtsord.se

Svenska Akademiens Ordlista [SAOL] (CD-ROM)

Tysk-svensk, svensk-tysk ordbok. Stockholm: Norstedts (www.norstedtsforlagsgrupp.se)

Worterbklärungen: sv.wikipedia.org/wiki

Grammatik

Hammar, Elisabet: Schwedische Grammatik für Deutschsprachige

Holl, Alfred; Maroldo, Sara; Urban, Reinhard: The inflectional morphologies of the Swedish noun, the Swedish verb and the English verb. Reverse dictionaries based upon data mining methods [Mathematical modelling in physics, engineering and cognitive sciences, vol. 12]. Växjö: Växjö University Press 2007, 374 p.

Hultman, Tor G.: Svenska Akademiens Språklära. Stockholm: Norstedts